

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

У зв'язку з інтеграцією України до Європи, наша держава постійно оновлюється, приймаються нові закони та створюються нові органи. Одним з таких правоохоронних органів є Державне бюро розслідувань, котре ставе за свою мету вирішення завдань щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

При створенні нових органів державної влади виникає ціла низка питань, пов'язаних насамперед не тільки з фінансуванням і матеріально-технічним забезпеченням, а й з ефективним правовим регулюванням діяльності відповідної установи, адже саме від нормативно-правової бази залежить ефективність функціонування органу, що в цілому впливає на досягнення його мети. У зв'язку з цим актуальним є питання щодо правового регулювання діяльності ДБР.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», цей правоохоронний орган у своїй діяльності керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим Законом, іншими законами України, а також іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на їх основі (ст. 2 розділу 1 закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19/print150954469519337>).

Основним документом, що визначає правові основи організації та діяльності ДБР є Закон України «Про Державне бюро розслідувань», який був ухвалений Верховною Радою України 12 листопада 2015 року, крім нього регламентування діяльності ДБР також здійснює Кримінальний процесуальний кодекс України, Закони України «Про основи національної безпеки України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові засади боротьби з організованою злочинністю», «Про засади запобігання та протидії корупції», а також постанови Кабінету Міністрів України.

Безпосередньо діяльність ДБР також ґрунтується на організаційно-розпорядчих документах, котрі розробляються і затверджуються Директором бюро. До них відносяться: регламент реалізації повноважень директором ДБР; порядок проведення конкурсу для призначення на посади у ДБР; правила внутрішнього трудового та службового

розпорядку; акти щодо кваліфікаційних вимог та критеріїв професійної придатності для зайняття посад у підрозділах бюро; антикорупційна програма на поточний рік та ін.

Серед науковців висловлено думку щодо необхідності унесенні змін до чинних нормативно-правових актів. Це насамперед стосується Закону України «Про Державне бюро розслідувань». Так, має зазнати змін розташування деяких територіальних управлінь задля належного забезпечення їх роботи, а саме два територіальні органи ДБР, що знаходяться в місті Полтаві та Миколаєві, які враховуючи значущість, розвинутість в економіці України комунікаційних систем, а також систем юридичних навчальних і наукових закладів, доцільніше розмістити в м. Дніпрі та відповідно в м. Одесі. На законодавчому рівні вже зроблені перші кроки: 17.05.2018 р. Депутати Верховної Ради України 265 голосами прийняли в першому читанні та за основу проект № 5395-д Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань», а також проголосували за підготовку законопроекту до другого читання за скороченою процедурою (Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань» від 05.04.2018 // Відомості Верховної Ради України. — 2018. — № 5395-д).

Згідно зі стратегічною програмою діяльності Державного бюро розслідувань на 2017–2022 роки, необхідно ухвалити для забезпечення ефективної роботи органу низку нормативно-правових актів, які б регулювали співпрацю установи з іншими державами та міжнародними організаціями. Відповідно до цього розробляються акти щодо порядку обміну інформацією між ДБР та міжнародними правовими та правоохоронними організаціями, а також порядку укладання та затвердження меморандумів про співпрацю із правоохоронними органами іноземних держав, які надалі дозволять бюро налагодити взаємодію з аналогічними органами інших країн, в наслідок чого з'явиться можливість отримувати цінний досвід, котрий без сумнівів допоможе в запобіганні та розкритті злочинів (Стратегічна програма діяльності Державного бюро розслідувань на 2017–2022 роки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/program_print.pdf).

Отже, під час розгляду функцій та завдань Державного бюро розслідувань було виявлено деякі проблеми з розмежування компетенції між органами, які розслідують антикорупційні злочини, тому слід зазначити, що сьогодні ДБР функціонує, але не має того результату, на який сподівалися його творці. Це відбувається тому, що підслідність ДБР і НАБУ є майже ідентичною, а розмежування є досить не чітким. Потрібно переглянути завдання, які виконують антикорупційні ор-

гани України, такі як Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро України і більш чітко визначити та розмежувати їх компетенцію та підслідність. Для більш ефективної роботи ДБР і досягнення значних результатів в його діяльності необхідно внести зміни до Законів України «Про державне бюро розслідувань», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про Службу безпеки України» та інших законів для того, щоб чітко розмежувати повноваження цих органів.

Науковий керівник: декан факультету адвокатури, доцент кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Хижняк Євген Сергійович*.

Кондратюк В. М.

студентка 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Принцип законності, що закріплений на конституційному рівні у нашій державі, є основоположним, його функціонування у діяльності державних органів повинно бути відповідним чином дотримане. Для більш детального розуміння принципу законності вважаємо доцільним дослідити думки різних вчених щодо нього.

Відомий український вчений П. М. Рабінович під законністю розуміє правовий режим як стан відповідності суспільних відносин законам і підзаконним актам держави (Рабінович П. М. Проблемы теории законности развитого социализма / П. М. Рабінович. — Львов, 1979. — С. 17). М. Баглайта та В. Туманов, описують законність як процес суворого дотримання Конституції та законів, а також інших правових актів усіма органами державної влади, місцевого самоврядування, посадовими особами і громадянами (Баглай М. В., Туманов В. А. Малая энциклопедия конституционного права. — М., 1998. — С. 143).

Державне бюро розслідувань є новим для України органом, що був створений, відповідно до зобов'язань при вступі до Ради Європи та є частиною коаліційної угоди між парламентськими партіями Верховної Ради України VIII скликання. У Стратегічній програмі діяльнос-